

2012-09-17

þÿ — ° Á - Ñ . Ä . Â • » » . ½ ¹ º ® Â À ¿ » ¹ Ä

Maris, Georgios

þÿ £ ° ± Ê

<http://hdl.handle.net/11728/8991>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

Η κρίση της Ελληνικής πολιτείας

Σε προηγούμενα άρθρα μου σε αυτόν εδώ τον χώρο είχα τονίσει πως η Ελληνική πολιτεία σήμερα όσο ποτέ άλλοτε στο παρελθόν είναι διχασμένη. Εξαιτίας όλων αυτών των διαδικασιών-μετασχηματισμών που συμβαίνουν στο εγχώριο, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο πλαίσιο έχει πληγεί η εμπιστοσύνη των Ελλήνων απέναντι στην δημοκρατία και στον ρόλο που θα πρέπει να διαδραματίζει η πολιτική. Είχα επίσης τονίσει πως παρόλη την απογοήτευση ο δρόμος για την ελληνική πολιτεία είναι ένας. Ο δύσκολος δρόμος που θα μας κρατά μέσα στην ευρωπαϊκή οικογένεια και θα μας δώσει τις προϋποθέσεις να αναπτύξουμε το ελληνικό καπιταλιστικό σύστημα προωθώντας τις επενδύσεις, την επιχειρηματικότητα και την ιδιωτική πρωτοβουλία.

Είναι όμως γεγονός πως οι κύριες αιτίες, η ουσία του ελληνικού προβλήματος, βρίσκεται πέρα από την οικονομική αποτελεσματικότητα. Η ελληνική χρηματοοικονομική κρίση έχει μια πολιτική πλευρά η οποία δεν μπορεί να παραβλεφθεί και η οποία είναι τελείως διαφορετική από τα άλλα ευρωπαϊκά κράτη. Αυτό είναι ένα σημαντικό χαρακτηριστικό της κρίσης το οποίο δεν πρέπει να ξεχνάμε και το οποίο διαφοροποιεί την ελληνική περίπτωση. Ακόμα και μέσα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι φανερό πως η οικονομική σύγκλιση δεν έχει ενδυναμωθεί από την αντίστοιχη πολιτική και θεσμική σύγκλιση. Θα μπορούσαμε δηλαδή να πούμε πως έστω και εάν η ελληνική οικονομική και δημοσιονομική λειτουργία μπορεί να εξυγιανθεί, είναι πολύ αμφίβολο εάν το πολιτικό και θεσμικό πλαίσιο μπορεί να αλλάξει σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα. Για να γίνει αυτό όμως είναι αναγκαία η πίστη απέναντι στον ρόλο της πολιτικής και κατ' επέκταση η βελτίωση της εμπιστοσύνης απέναντι στην ελληνική πολιτεία.

Η Ελλάδα είναι ένα τέλειο παράδειγμα του πως η πολιτική και θεσμική υπανάπτυξη καθώς και ο στρεβλός τρόπος διακυβέρνησης μπορεί να οδηγήσει σε επικίνδυνες κρίσεις. Αυτό το στρεβλό μοντέλο διακυβέρνησης δημιουργήθηκε τα τελευταία τριάντα χρόνια και ενδυναμώθηκε από τα φαινόμενα του κρατισμού, της διαφθοράς, των προσοδοθηρικών συμπεριφορών, της πολιτικής ανισορροπίας, του λαϊκισμού, και της πολιτικής και κοινοβουλευτικής ανισορροπίας. Δηλαδή αυτό που με την πρώτη ματιά μπορεί να φαίνεται πως είναι το αποτέλεσμα κακών δημόσιων οικονομικών πρακτικών, στην πραγματικότητα είναι η έλλειψη ενός ικανοποιητικού και επαρκούς μοντέλου διακυβέρνησης. Οι Έλληνες φαίνεται πως δημιούργησαν έναν στρεβλό «Λεβιάθαν» ο οποίος απέτυχε να τους υποστηρίξει. Για αυτό το λόγο όλες οι προσπάθειες για εκσυγχρονισμό και εξευρωπαϊσμό απέτυχαν να δημιουργήσουν ένα σταθερό πολιτικό και οικονομικό σύστημα και ταυτόχρονα μονιμοποίησαν και νομιμοποίησαν ένα «ώριμο πελατειακό σύστημα» σαν το κύριο χαρακτηριστικό της Ελληνικής πολιτείας.

Αυτό το «ώριμο πελατειακό σύστημα» είναι η κύρια αιτία της Ελληνικής κρίσης και μπορεί να θεωρηθεί πως είναι η κύρια συνέπεια της παραπάνω πολιτικής και θεσμικής υπανάπτυξης στην Ελλάδα. Όλοι οι παραπάνω συντελεστές συνδέονται με το πελατειακό σύστημα το οποίο όλες οι πολιτικές ελίτ στην Ελλάδα χρησιμοποίησαν για να επεκτείνουν τα δίκτυα πατρωνίας μέσα από τους νέους πολιτικούς θεσμούς που δανειστήκαμε τα τελευταία χρόνια τόσο γεωγραφικά όσο και λειτουργικά. Για αυτό το λόγο είναι πολύ δύσκολο έστω και αν τα οικονομικά μέτρα λιτότητας έχουν στο μέλλον ικανοποιητικά αποτελέσματα, να αλλάξει σε ένα σύντομο διάστημα η

ελληνική πολιτική κουλτούρα. Η αλλαγή του τρόπου λειτουργίας της ελληνικής πολιτείας είναι μια πολύ δύσκολη δουλειά για τους Έλληνες και τους Ευρωπαίους αξιωματούχους και μάλλον είναι απίθανο να πραγματοποιηθεί βραχυχρόνια.

Σε πολύ λίγο σύντομο χρονικό διάστημα στους επόμενους δύο μήνες σε ευρωπαϊκό επίπεδο πολλά πράγματα θα αλλάξουν ή έχουν ήδη αρχίσει να αλλάζουν. Το σχέδιο Ντράγκι για την απεριόριστη αγορά ομολόγων από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είναι ένα βήμα προς την θεσμική βελτίωση της Ευρωζώνης. Με βάση αυτήν την προϋπόθεση η ουσιαστική απομάκρυνση του κινδύνου χρεοκοπίας της χώρας μας είναι ένα ακόμα σημαντικό γεγονός. Το σχέδιο για την τραπεζική ένωση και τα σχέδια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την βελτίωση της ΟΝΕ καθώς και οι καθημερινές δηλώσεις συμπαράστασης και στήριξης της Ελλάδας από όλες σχεδόν τις χώρες της Ευρωζώνης είναι ενθαρρυντικά σημεία πως στο επόμενο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πολλά προβλήματα θα λυθούν οριστικά. Δυστυχώς όμως αυτές οι αλλαγές δεν θα αποκαταστήσουν την εμπιστοσύνη των Ελλήνων απέναντι στο πολιτικό σύστημα. Η αποκατάσταση αυτής της εμπιστοσύνης θα πρέπει να είναι το επόμενο βήμα της κυβέρνησης.

Έτσι, είναι πολύ σημαντική η αποκατάσταση των στοιχείων καλής διακυβέρνησης της ελληνικής πολιτείας όπως για παράδειγμα του νόμου και του κράτους δικαίου στα μάτια των πολιτών της. Η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης ανάμεσα στους πολίτες από την μια πλευρά και των πολιτών και της πολιτικής από την άλλη είναι επίσης αναγκαία. Η αναδημιουργία του κοινωνικού κράτους και η παροχή κοινωνικών και άλλων παροχών ιδιαίτερα προς τις ευπαθείς ομάδες είναι μια ακόμα αναγκαιότητα. Η δημιουργία ενός νέου πλαισίου πολιτισμικών και πολιτιστικών αξιών και ηθικής που να δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της ελληνικής πολιτείας είναι επίσης τόσο σημαντική όσο και οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις. Έστω και αν σε ευρωπαϊκό επίπεδο το στοίχημα κερδηθεί, τίποτα δεν θα πρέπει να θεωρείται ακόμα δεδομένο στο εγχώριο επίπεδο. Αν θέλουμε όμως πραγματικά να κρατήσουμε την χώρα μας μέσα στην Ευρωζώνη θα πρέπει να την στηρίξουμε και στο εγχώριο επίπεδο. Η αποκατάσταση της ελληνικής πολιτικής κουλτούρας είναι ένα πολύ σημαντικό και δύσκολο έργο στο οποίο θα πρέπει να επικεντρωθεί η κυβέρνηση για να μπορέσουμε οριστικά να μπούμε στον δρόμο της οικονομικής και πολιτικής σταθερότητας και ανάπτυξης και να ξεπεράσουμε την κρίση της Ελληνικής Πολιτείας